

Czwartek, 20 stycznia 2011 r.

ZALECENIA

PARLAMENT EUROPEJSKI

Umowa ramowa UE-Libia

P7_TA(2011)0020

Zalecenie Parlamentu Europejskiego dla Rady z dnia 20 stycznia 2011 r. w sprawie negocjacji dotyczących umowy ramowej między UE a Libią (2010/2268(INI))

(2012/C 136 E/19)

Parlament Europejski,

- uwzględniając przygotowany przez Anę Gomes w imieniu grupy S&D projekt zalecenia dla Rady w sprawie toczących się negocjacji dotyczących umowy ramowej między UE a Libią (B7-0615/2010),
- uwzględniając konkluzje Rady ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych z dnia 15 października 2007 r. dotyczące otwarcia debaty na temat umowy ramowej między UE i Libią, a także konkluzje Rady Europejskiej z dni 18-19 czerwca i 29-30 października 2009 r. w sprawie polityki migracyjnej,
- uwzględniając protokół ustaleń, który wspólnie podpisali komisarz B. Ferrero-Waldner i sekretarz ds. europejskich Al Obeidi w dniu 23 lipca 2007 r.,
- uwzględniając trwające obecnie negocjacje między UE i Libią dotyczące zawarcia umowy ramowej,
- uwzględniając plan działań przeciwko HIV dla Bengazi zainicjowany w listopadzie 2004 r.,
- uwzględniając obecną praktyczną współpracę między UE a Libią w kwestiach migracji i program współpracy w zakresie migracji podpisany przez Komisję i Libię w dniu 4 października 2010 r.,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z dnia 10 grudnia 1948 r.,
- uwzględniając konwencję genewską z dnia 28 lipca 1951 r. oraz protokół z dnia 31 stycznia 1967 r. w sprawie statusu uchodźców,
- uwzględniając liczne podpisane przez Libię akty dotyczące praw człowieka, takie jak Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych (1970), Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych (1970), Międzynarodową konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej (1968), Konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (1989), Konwencję przeciwko torturom i innemu okrutnemu, niehumanitarnemu i poniżającemu traktowaniu lub karaniu (1989), Konwencję o prawach dziecka (1993) i Międzynarodową konwencję o ochronie praw wszystkich pracowników migrujących oraz członków ich rodzin (2004),
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych (ZO ONZ) 62/149 z dnia 18 grudnia 2007 r. wzywającą do wprowadzenia moratorium na wykonywanie kary śmierci oraz rezolucję ZO ONZ 63/168 z dnia 18 grudnia 2008 r. wzywającą do wdrożenia rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ 62/149 z 2007 r.,
- uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów i jej protokół dotyczący ustanowienia Afrykańskiego Trybunału Praw Człowieka i Ludów, ratyfikowane przez Libię odpowiednio w dniu 26 marca 1987 r. i 19 listopada 2003 r.,

Czwartek, 20 stycznia 2011 r.

- uwzględniając konwencję Unii Afrykańskiej regulującą szczegółowe aspekty związane z uchodźcami w Afryce z września 1969 r., której Libia jest stroną od dnia 17 lipca 1981 r.,
 - uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
 - uwzględniając rezolucję z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie kary śmierci dla personelu medycznego w Libii ⁽¹⁾ i z dnia 17 czerwca 2010 r. w sprawie egzekucji w Libii ⁽²⁾,
 - uwzględniając art. 121 ust. 3 i art. 97 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A7-0368/2010),
- A. mając na uwadze, że mimo utrzymujących się rządów autorytarnych i systematycznego naruszania międzynarodowych konwencji dotyczących podstawowych praw i wolności, Libia rozszerza stosunki handlowe i polityczne z państwami członkowskimi UE i jest partnerem UE w regionie śródziemnomorskim i w Afryce w zakresie szeregu kwestii mających wpływ na bezpieczeństwo i stabilność, zwłaszcza migracji, zdrowia publicznego, rozwoju, stosunków handlowych i gospodarczych, zmiany klimatu, energii i dziedzictwa kulturalnego,
- B. mając na uwadze, że wiele państw członkowskich UE utrzymuje bliskie stosunki z Libią, wykorzystując firmy krajowe i banki jako narzędzie dla libijskich inwestycji finansowych w Europie, oraz mając na uwadze, że w dniu 30 sierpnia 2008 r. Włochy podpisały porozumienie o przyjaźni z Libią dotyczące stosunków w różnych dziedzinach, w tym współpracy w związku z zarządzaniem migracją i reparacji finansowych za zniszczenia wojenne i kolonialne; mając na uwadze, że w dniu 9 listopada 2010 r. parlament włoski zwrócił się do rządu o dokonanie przeglądu tego traktatu,
- C. mając na uwadze, że negocjowana obecnie umowa ramowa między UE a Libią obejmuje szeroki zakres dziedzin, od nasilenia dialogu politycznego po zarządzanie migracją, rozwój stosunków handlowych i gospodarczych, bezpieczeństwo energetyczne i poprawę współpracy w licznych sektorach; mając na uwadze, że umowa ramowa ma być szansą na zintensyfikowanie dialogu politycznego między Libią a UE,
- D. mając na uwadze, że poszanowanie praw człowieka, demokracji i praworządności, a także sprzeciw wobec kary śmierci, należą do podstawowych zasad UE; mając na uwadze, że Parlament jest zdecydowanie zaangażowany w powszechne zniesienie kary śmierci i wielokrotnie nawoływał do uchylenia kar śmierci i uwolnienia pięciu bułgarskich pielęgniarek i palestyńskiego lekarza, którzy byli uwięzieni w Libii przez wiele lat, a także potępiał egzekucje obywateli libijskich i cudzoziemców, które miały w Libii miejsce,
- E. mając na uwadze, że Libia ratyfikowała konwencję Unii Afrykańskiej regulującą szczegółowe aspekty problemów związanych z uchodźcami w Afryce, której art. 8 podkreśla, że konwencja ta jest uzupełnieniem w Afryce konwencji ONZ dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r. oraz że jej członkowie współpracują z Wysokim Komisarzem Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, mając jednak na uwadze, że Libia nie ratyfikowała konwencji ONZ w sprawie uchodźców z 1951 r. – jedynej międzynarodowej konwencji zawierającej szeroką definicję uchodźców, której towarzyszyć mają wiążące środki ochronne i specjalny mechanizm monitorowania przez biuro Wysokiego Komisarza Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców,
- F. mając na uwadze, że istnieją mocne dowody na praktyki Libii w zakresie powszechnej dyskryminacji pracowników migrujących ze względu na ich narodowość lub pochodzenie etniczne, zwłaszcza dowody na prześladowania rasowe migrujących pracowników afrykańskich, a także mając na uwadze, że Parlament Europejski jest głęboko zaniepokojony przypadkami aktów przemocy seksualnej wobec kobiet,
- G. mając na uwadze, że art. 19 ust. 2 Karty praw podstawowych UE zakazuje usunięcia, wydalenia lub wydania jakiejkolwiek osoby w drodze ekstradycji do państwa, w którym istnieje poważne ryzyko skazania jej na karę śmierci, poddania torturom lub innemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu,
- H. mając na uwadze, że w dniu 13 maja 2010 r. Libia została wybrana do Rady Praw Człowieka ONZ i ratyfikowała wiele instrumentów służących ochronie praw człowieka i mając na uwadze, że

⁽¹⁾ Dz.U. C 244E z 18.10.2007, s. 208.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2010)0246.

Czwartek, 20 stycznia 2011 r.

w związku z tym Libia ma szczególne międzynarodowe zobowiązania prawne do przestrzegania praw człowieka, ale jak dotąd nie powzięła konkretnych środków w celu poprawy sytuacji w zakresie praw człowieka i nawiązania rzeczywistej współpracy w ramach specjalnych procedur ONZ i organów traktatowych; mając na uwadze, że prawa człowieka są niepodzielne, a nadal pomimo uzyskania pewnych korzyści gospodarczych i świadczeń socjalnych dzięki dystrybucji przez państwo dochodu narodowego, Libijczycy i cudzoziemcy w Libii nie posiadają większości praw obywatelskich i politycznych, mianowicie swobody wypowiedzi, gromadzenia się i stowarzyszania się, prawa do sprawiedliwego procesu, praw pracowniczych, praw kobiet i prawa do wolnych wyborów, a także mając na uwadze, że często zdarzają się przypadki samowolnych aresztowań, tortur, wymuszonych zaginięć i dyskryminacji, szczególnie wobec migrantów,

- I. mając na uwadze, że wykonywanie uprawnień państwowych w Libii nie opiera się na literze prawa, ani na odpowiedzialności demokratycznej i doprowadziło do arbitralnego i nieprzewidywalnego zachowania w odniesieniu do obywateli i interesów zagranicznych, tak jak to miało niedawno miejsce w przypadku szwajcarskiego przedsiębiorcy i cudzoziemców straconych za przestępstwa powszechne, których tożsamość nie została ujawniona,
1. w związku z trwającymi negocjacjami umowy ramowej kieruje do Rady następujące zalecenia:
 - a) odnotowuje niedawną decyzję Rady o ostatecznym zezwoleniu ograniczonej liczbie posłów do Parlamentu na zapoznanie się z mandatem udzielonym Komisji w celu wynegocjowania umowy ramowej między UE a Libią; wyraża jednak ubolewanie z powodu opóźniania tej decyzji i wzywa do przyznania PE dostępu do mandatów wszystkich negocjowanych obecnie umów międzynarodowych, zgodnie z art. 218(10) TFUE, który stanowi, że Parlament ma być natychmiast i w pełni informowany na wszystkich etapach procedury;
 - b) z zadowoleniem przyjmuje otwarcie negocjacji między UE a Libią jako krok ku budowaniu nowych stosunków UE w regionie Morza Śródziemnego i w Afryce; uważa współpracę z Libią za przydatną w rozwiązywaniu kwestii takich, jak bezpieczeństwo i stabilność, migracja, zdrowie publiczne, rozwój, handel, zmiany klimatyczne, energia i kultura;
 - c) nalega, by Rada i Komisja stanowczo zaleciły Libii ratyfikowanie i wdrożenie konwencji genewskiej w sprawie uchodźców z 1951 r. i jej protokołu z 1967 r., włącznie z pełną współpracą z UNHCR, tak aby zagwarantować właściwą ochronę i prawa migrantom, a także przyjęcie przepisów dotyczących azylu uznających odpowiednio status uchodźców i ich prawa, szczególnie zakaz zbiorowego wydalania i zasadę non-refoulement;
 - d) przypomina Radzie i Komisji o ich obowiązku zapewnienia pełnej zgodności zewnętrznej polityki UE z Kartą praw podstawowych, zwłaszcza jej art. 19, który zakazuje zbiorowych wydań i potwierdza zasadę non-refoulement;
 - e) wzywa Radę i Komisję do zwrócenia się do władz Libii o podpisanie protokołu ustaleń przyznającego UNHCR prawa do przebywania w tym kraju, z mandatem do wykonywania w pełnym zakresie działań związanych z dostępem i ochroną;
 - f) usilnie wzywa Radę i Komisję do dopilnowania, by umowa o readmisji z Libią dotyczyła wyłącznie nielegalnych imigrantów, wyłączając tym samym tych, którzy określają się jako ubiegający się o azyl, uchodźcy lub osoby potrzebujące ochrony, i powtarza, że zasada non-refoulement ma zastosowanie do każdej osoby, której grozi kara śmierci, niehumanitarne traktowanie czy torturowanie;
 - g) wzywa Radę do zaproponowania osiedlenia się uznanym uchodźcom zidentyfikowanym przez UNHCR w Libii zgodnie z ustalonym programem współpracy w zakresie migracji z dnia 4 października 2010 r.;
 - h) wzywa Radę i Komisję do zwiększenia wsparcia dla działalności UNHCR polegającej na promowaniu wśród władz libijskich przestrzegania międzynarodowych standardów humanitarnych w odniesieniu do nieudokumentowanych migrantów w tym kraju, w tym systematycznego dostępu UNHCR do ośrodków dla imigrantów;

Czwartek, 20 stycznia 2011 r.

- i) wzywa Radę i Komisję do zaproponowania Libii, przy współpracy UNHCR, IOM, ICMPD i innych wyspecjalizowanych agencji, pomocy mającej na celu rozwiązanie problemu handlu ludźmi w tym regionie, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony kobiet i dzieci, w tym pomocy w celu integracji legalnych migrantów i poprawy warunków migrantów przebywających w tym kraju nielegalnie; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje umowę dotyczącą programu współpracy w zakresie migracji podpisanego przez komisarzy C. Malmstrom i Š. Füle i władze libijskie w październiku 2010 r.;
- j) nalega, by Komisja ujawniła Parlamentowi wszystkie szczegółowe informacje dotyczące zewnętrznych instrumentów finansowych wykorzystywanych w ramach umowy o partnerstwie UE-Libia;
- k) usilnie skłania Radę do zachęcania Libii do wprowadzenia moratorium na wykonywanie kary śmierci zgodnie z rezolucjami ZO ONZ przyjętymi w dniach 18 grudnia 2007 r. i 18 grudnia 2008 r. w celu zniesienia kary śmierci, a także do opublikowania statystyk dotyczących wszystkich osób straconych w Libii od 2008 r. oraz do ujawnienia tożsamości odnośnych osób i zarzutów, na podstawie których zostały uznane za winne; wzywa wysoką przedstawiciel/wiceprzewodniczącą Komisji do okazania priorytetu politycznego, jaki UE przyznaje zniesieniu kary śmierci, przez regularne podejmowanie tej kwestii w rozmowach z władzami libijskimi;
- l) zwraca się do Rady, by nalegała na włączenie do umowy ramowej klauzuli dotyczącej Międzynarodowego Trybunału Karnego, skłaniając Libię do rozważenia ratyfikacji statutu rzymskiego;
- m) wzywa Radę do zaproponowania Libii współpracy w związku z programami mającymi na celu zacieśnianie regionalnej synergii w sprawie trwałego rozwoju i kwestii środowiskowych, takich jak zmiana klimatu, niedobory wody i pustynnienie;
- n) wzywa Radę i Komisję do zachęcania Libii podczas negocjacji umowy ramowej do uczestnictwa w partnerstwie euro-śródziemnomorskim oraz działalności i głównych projektach Unii dla Śródziemnomorza;
- o) wzywa Komisję do pełnego przestrzegania swoich zobowiązań wynikających z art. 218 TFUE przez należyte informowanie Parlamentu o staraniach UE w związku ze „współpracą jądrową” z Libią w ramach rozdziału poświęconego energii w negocjacjach umowy ramowej, w tym o wszystkich skutkach politycznych i w zakresie bezpieczeństwa;
- p) wyraża uznanie dla libijskich organów odpowiedzialnych za zdrowie publiczne i pracowników służby zdrowia za znaczną poprawę medycznych i naukowych możliwości zwalczania HIV-AIDS, co osiągnięto za pomocą planu działania dla Bengazi realizowanego wspólnie przez UE i Libię, oraz popiera wnioski o rozszerzenie takiej współpracy na inne choroby zakaźne i inne ośrodki medyczne w Libii; wzywa państwa członkowskie UE do rozszerzenia wyspecjalizowanej opieki zdrowotnej na pacjentów libijskich, w tym przez ułatwianie czasowego leczenia w wyspecjalizowanych ośrodkach w Europie;
- q) uważa, że umowa ramowa powinna obejmować pomoc w zakresie budowania potencjału instytucjonalnego będącego środkiem wzmacniającym struktury społeczeństwa obywatelskiego, wspierającym modernizację, sprzyjającym reformom demokratycznym, niezależnym mediom i niezawisłemu sądownictwu, a także sprzyjać innym staraniom zmierzającym do otwarcia przestrzeni dla przedsiębiorstw, ośrodków akademickich, organizacji pozarządowych i innych zainteresowanych stron w Libii;
- r) wzywa Radę i Komisję do dopilnowania, by programy poświęcone handlowi skupiały się na dostarczaniu rzeczywistego wsparcia dla przedsiębiorstw, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw, w celu maksymalizacji ich potencjału eksportowego;
- s) wzywa Radę i Komisję do zachęcania Libii do pełnego wywiązywania się ze zobowiązań podjętych wraz z przystąpieniem do Rady Praw Człowieka ONZ i w związku z tym usilnie skłania Libię do wystosowania stałych zaproszeń dla osób wyznaczonych na mocy specjalnych procedur ONZ, takich jak sprawozdawca specjalny ONZ ds. egzekucji prowadzonych w trybie pozasądowym, przyspieszonym i arbitralnym, sprawozdawca specjalny ds. tortur i sprawozdawca specjalny ds. wolności wypowiedzi i sprawozdawca specjalny ds. współczesnych form rasizmu, dyskryminacji rasowej, ksenofobii i pokrewnych przejawów nietolerancji, jak również grupa robocza ds. przymusowych lub wymuszonych zaginięć i grupa robocza ds. arbitralnych aresztowań, jak wymaga tego niedawny powszechny okresowy przegląd praw człowieka dotyczący Libii; w tym samym duchu wzywa do zapewnienia nieograniczonego dostępu do kraju celem dokonania niezależnej kontroli ogólnej sytuacji w zakresie praw człowieka;

Czwartek, 20 stycznia 2011 r.

- t) wzywa Radę do dopilnowania, by wizy Schengen dla Libijczyków były wydawane bez zbędnych opóźnień, do zbadania innych procedur ułatwiania wydawania wiz i do przekonania władz Libii do wprowadzenia ułatwień wizowych dla Europejczyków mieszkających lub prowadzących działalność zawodową w Libii;
 - u) zaleca jak najszybsze otwarcie delegatury UE w Trypolisie;
2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszych zaleceń Radzie i Komisji (do wglądu) oraz rządów państw członkowskich Unii Europejskiej.
-